

В.Г. Миколайчук
ФОРМУВАННЯ НАСІННЕВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ
***VIGNA UNGUICULATA* subsp. *UNGUICULATA* ПРИ ІНТРОДУКЦІЇ**
В ПІВДЕННОМУ СТЕПУ УКРАЇНИ

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв
mikolaychuk07@mail.ru

Овочівництво в Україні стає високорозвиненою галуззю сільськогосподарського виробництва. Поряд з ростом урожайності спостерігається розширення асортименту овочевих культур за рахунок власного виробництва та імпорту (Сич, 2011). Однією із перспективних культур родини *Fabaceae* є *Vigna unguiculata* (Сыч, 2010). У особин виду надзвичайно мінливі ознаки, які спостерігаються часто в диких і культивованих рослин. Більшість – багаторічники, але *Vigna unguiculata* subsp. *unguiculata* включає й однорічні дикоростучі і культивовані рослини.

Отримані результати досліджень біологічних особливостей та можливості отримання насіння дають можливість залучення до агрофітоценозів України нової перспективної овочевої культури. Дослідження виконані згідно з планом наукових робіт кафедри рослинництва та садово-паркового господарства "Адаптаційні можливості плодових, декоративних та лікарських рослин при інтродукції в Південному Степу України", номер держреєстрації 0114U004876.

За багаторічними даними встановлено, що тривалість генеративного періоду *V. unguiculata* від формування до досягання бобів становить 30–36 діб. Цвітіння розпочинається на 65-ту добу після висівання. Тривалість цвітіння становила близько 17 діб, формування бобів розпочинається на 73-тю добу після сходів.

Відсоток плодоцвітіння рослин даного виду складає 3,3%, на нього не впливають погодні умови. Можливо, він є характерним для цього виду, тому може використовуватися для характеристики формування господарської продуктивності рослин *V. unguiculata* при вирощуванні в Південному Степу України.

Існують особливості формування илодів і насіння *V. unguiculata*: одночасне цвітіння, формування та визрівання плодів, існування повторної хвилі цвітіння. Незалежно від погодних умов не встановлено істотної відмінності кількості насінних зачатків у плодах, яка склала 14,39, та частки сформованого насіння – 12,14, що становить 83,75%.

Потенційна насіннева продуктивність складає 623,73 шт./рослину, фактична насіннева продуктивність складає 170,94 шт./рослину, що становить 27,41%. Середній коефіцієнт насінневої продуктивності *V. unguiculata* при інтродукції склав 0,26. Не встановлено істотного впливу погодних умов на відсоток плодоцвітіння, кількість насінних зачатків та коефіцієнт насінневої продуктивності.

Тобто рослини *V. unguiculata* при інтродукції в зону Південного Степу України є перспективною культурою.